

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเป็นมา

โรงเรียนเป็นสถานที่ที่จะอบรมเด็ก และเยาวชนของชาติให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อที่จะช่วยเสริมสร้างให้สังคมเจริญก้าวหน้า และมีใช้ในด้านวัตถุหรือวิชาการต่าง ๆ เท่านั้น แต่จะต้องเปี่ยมไปด้วยคุณธรรม และเมตตาธรรมด้วย ซึ่งจะช่วยค้ำจุนสังคมและประเทศชาติให้ยืนหยัดอยู่ได้ด้วยสันติสุขอย่างแท้จริง

ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก จึงเล็งเห็นความสำคัญดังที่ได้กล่าวมาแล้ว เมื่อได้มีการเผยแพร่ศาสนาเข้ามาในประเทศไทย สิ่งหนึ่งที่บรรดานักบวชมิชชันนารีเน้นก็คือการให้การศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะปลูกฝังความรู้ทางด้านวิชาการ การให้การอบรมสั่งสอน แก่กุลบุตรกุลธิดาของชนชาวไทยให้มีความรู้ความสามารถ ในอันที่จะพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า สืบต่อไปในอนาคต

โรงเรียนคาทอลิก ได้เริ่มจัดตั้งขึ้นในประเทศไทย โดยนักบวชมิชชันนารีในสมัย ปี พ.ศ. 1908 (มารติน ประทีป โกมลมาศ 2517 : 113) และในปี พ.ศ. 1982 สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้คณะมิชชันนารีสร้างโบสถ์โรงเรียน และทำการอบรมสั่งสอนได้

เมื่อได้รับพระราชานุญาตแล้ว บาทหลวงฝรั่งเศสได้จัดตั้งโรงเรียนสอนศาสนา มีการแต่งหนังสือทางศาสนา แบบเรียนภาษาไทย ภาษาบาลี และแปลหนังสือสวดมนต์เป็นภาษาไทย ในระยะแรก ๆ ได้มีการสอนเรียนทั้งที่บ้าน โบสถ์ และโรงเรียนของพวกบาทหลวง (ประชุมพงศาวดาร เล่มที่ 19 2512 : 228)

ต่อมาบาทหลวงได้เปิดสอนหนังสือในโรงเรียน ซึ่งเรียกว่า "โรงเรียนสามเณร" ทำการสอนทั้งวิชาสามัญและวิชาศาสนาคริสต์ ซึ่งโรงเรียนเหล่านี้ประกอบด้วยนักเรียนหลายเชื้อชาติ โดยมีนักเรียนถึง 700 คน ที่เข้าศึกษาในโรงเรียนสามเณร (พลับพลึง มูลศิลป์ 2523: 142) แต่กิจการของโรงเรียนนี้ได้เลิกล้มไปภายหลังการสิ้นพระชนม์ของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (ธีรวัชร ภูมิและคณะ 2524 : 19)

ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ การศึกษาคาทอลิกเริ่มมีบทบาทขึ้นอีกในปี พ.ศ.2099 โดยจัดการศึกษาแบบนอกระบบ (Non-formal education) ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของบรรดามิชชันนารี

ในปี พ.ศ. 2128 พระศาสนจักรคาทอลิกได้จัดการศึกษาแบบในระบบ (Formal education) ขึ้น โดยจัดตั้งโรงเรียนอัสสัมชัญ ซึ่งนับว่าเป็นโรงเรียนคาทอลิกแห่งแรกในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ และต่อมาบรรดามิชชันนารี ได้จัดตั้งโรงเรียนคาทอลิกขึ้นอีกเป็นจำนวนมากทั่วยุทธประเทศไทย

ปัจจุบันจึงเห็นได้ว่า ไม่ว่าที่ใดมีโบสถ์ ที่นั่นมักจะมีโรงเรียนของโบสถ์อยู่ด้วย เพื่อให้การอบรมสั่งสอนแก่กุลบุตรกุลธิดาภายในละแวกนั้น ให้มีโอกาสได้รับการศึกษาเล่าเรียน มีวิชาความรู้ที่จะนำไปเลี้ยงชีพต่อไปในอนาคต ตลอดจนการประพาศิตนเป็นบุคคลที่ดีของประเทศชาติ โรงเรียนคาทอลิกหรือโรงเรียนโบสถ์ ตั้งขึ้นมาเป็นระยะเวลากว่า 400 ปีแล้ว ซึ่งย่อมจะเป็นเครื่องพิสูจน์แล้วว่า โรงเรียนคาทอลิกได้มีบทบาทในด้านการช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาให้กับเด็ก ๆ และเยาวชนไทยได้เป็นอย่างดี

โรงเรียนคาทอลิก แบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้ คือ

1. โรงเรียนคาทอลิกของสังฆมณฑล ซึ่งมีอยู่ 10 เขตด้วยกัน โรงเรียนคาทอลิกที่มีพื้นที่อยู่ในเขตสังฆมณฑลใด ก็จะมีสังกัดอยู่ในสังฆมณฑลนั้น โรงเรียนคาทอลิกอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ จึงเป็นหน่วยการศึกษาเล็ก ๆ หน่วยหนึ่งใน 10 เขต โรงเรียนต่าง ๆ เหล่านี้มีบาทหลวงหรือภคินี ของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เป็นผู้รับผิดชอบ

2. โรงเรียนคาทอลิกของคณะนักบวช ซึ่งมีอยู่หลายคณะด้วยกัน เช่น คณะภราดา เซนต์คาเบรียล คณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร คณะซาเลเซียน คณะพระมหาไถ่ ฯลฯ ซึ่งสังกัด อยู่ในเขตต่าง ๆ ทั้ง 10

3. โรงเรียนคาทอลิกของเอกชนที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก เป็นผู้ดำเนินการหรือเป็นเจ้าของ มีอยู่หลายโรงเรียนด้วยกัน เช่น โรงเรียนเซนต์จอห์น โรงเรียนเบญจามิน โรงเรียนแสงอรุณวิทยา โรงเรียนสารสาส์นพิทยา ^{สารสาส์นพิทยา} ฯลฯ

โรงเรียนทั้งหมดนี้ขึ้นอยู่กับสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ภายใต้การดูแลของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) กระทรวงศึกษาธิการ

วัตถุประสงค์ของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย มีดังนี้ คือ

1. เพื่อส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาคาทอลิก ดำเนินกิจการตามมติและเจตนารมณ์ของ สังคายนาวาติกันที่ 2 ในหัวข้อที่ว่าด้วยเรื่อง " การศึกษา "

2. เพื่อประสานงานระหว่างสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย กับสถาบัน การศึกษาคาทอลิกทุกระดับ

3. เพื่อเป็นตัวแทนรักษาผลประโยชน์ทางการศึกษาของคาทอลิกในประเทศไทยต่อ กระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ รัฐบาล และองค์การระหว่างชาติ

4. เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันการศึกษาคาทอลิก

5. เพื่อส่งเสริมสถาบันการศึกษาคาทอลิกให้มีบทบาทในการพัฒนาการศึกษาของชาติ โดยร่วมมือกับสถาบัน และองค์การอื่น ๆ ทั้งภาครัฐบาล และภาคเอกชน เพื่อความเจริญของ ประเทศชาติ

6. เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาคาทอลิก

(สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย 2528:93)

นโยบายการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย

1. นโยบายทางด้านสังคม

- 1.1 สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมเสรีภาพและความรักแบบพระวรสารในสถาบัน
- 1.2 เปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนรู้จักรับผิดชอบในส่วนตัว และส่วนรวมตาม

สภาวะของแต่ละบุคคล

- 1.3 เป็นการปฏิบัติและการปลูกฝังค่านิยมของการเคารพสิทธิต่อกันและกัน การมีความคิดสร้างสรรค์ และการฝึกกำลังทำความดี ร่วมกันพัฒนาชุมชนที่คนอาศัยอยู่

2. นโยบายทางด้านพระศาสนจักรและศาสนาอื่น

- 2.1 อบรมเด็กและเยาวชนให้มีความเลื่อมใสศรัทธาในสังฆกรรมของศาสนาของตน
- 2.2 อบรมสั่งสอนเด็กและเยาวชนทุกศาสนาให้มีทัศนคติที่เห็นอกเห็นใจต่อกัน

ด้วยอัธยาศัยไมตรี

- 2.3 นำวัฒนธรรมของชาติมาบูรณาการการปฏิบัติศาสนกิจ เพื่อส่งเสริมคุณค่าของศาสนา

- 2.4 ฟังพระหนัก และถือเป็นหน้าที่สำคัญที่จะอบรมเด็กและเยาวชนคาทอลิก

3. นโยบายเกี่ยวกับผู้บริหารสถาบันการศึกษาคาทอลิก

- 3.1 ฟังคำนึงถึงความต้องการของโลกในสมัยปัจจุบัน
- 3.2 ฟังใช้อุปกรณ์ และทักษะในการสอนตามหลักการใหม่ ๆ
- 3.3 ดึงให้คณะครูและอาจารย์มีส่วนรับผิดชอบในการวางนโยบาย และการ

บริหารสถาบัน

- 3.4 ฟังสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่ขัดสน ผู้ที่ไม่ได้รับความอบอุ่น และการดูแลเอาใจใส่ของครอบครัว หรือผู้ที่ยังไม่รู้จักรศแห่งความเชื่อ

- 3.5 ฟังร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับบิดามารดาในการอบรม

(สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย 2528:95)

จุดมุ่งหมายทั่วไป ของโรงเรียนคาทอลิก

โรงเรียนเป็นสถาบันที่ให้การศึกษอบรรยากาศอบอุ่น โดยให้รับเอาวัฒนธรรมอย่าง มีระเบียบแบบแผน และใช้ความคิด... โดยให้พบกับมรดกทางวัฒนธรรม... ในรูปการติดต่อส่วนตัว และการมีพันธะ ซึ่งการศึกษาค่านิยมที่แท้จริงในแง่ของชีวิต และพยายามที่จะให้ค่านิยมนั้นแทรก เข้าไปในชีวิต

โรงเรียนต้องอบรมนักเรียนให้มีสติปัญญา มีความสามารถที่จะใช้ความคิดอ่าน การริเริ่ม สร้างสรรค์ในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถอธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นว่ามีความ หมายประการใด

จุดมุ่งหมายของโรงเรียนคาทอลิก ต้องการพัฒนาศักยภาพทั้งร่างกายและจิตใจ เพื่อมุ่ง ไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์อย่างแท้จริง (ฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ 2529 : 10)

นโยบายของฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

นโยบายของฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ มีดังนี้ คือ

1. ยึดถือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของสภาสังคายนาวาติกันที่ 2 และของสภา การศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย เป็นแนวปฏิบัติ
2. ให้แต่ละวัดมีโรงเรียนของตนเองอย่างน้อยถึงระดับเกณฑ์บังคับ
3. ส่งเสริมให้โรงเรียนทุกโรงเรียนมีคุณภาพทางการศึกษาคือยิ่ง ๆ ขึ้น
4. ส่งเสริมและให้การสนับสนุนให้แต่ละโรงเรียนมีฐานมั่นคง และสามารถพึ่งตนเองได้
5. ส่งเสริมและสร้างจิตตารมณ์คริสต์ชนให้กับครูและนักเรียนในโรงเรียน
6. ส่งเสริมกิจกรรมเยาวชนในโรงเรียน
7. ส่งเสริมความร่วมมือกับชุมชนในท้องถิ่นในอันที่จะสร้างสรรค์ประโยชน์ให้กับชุมชนนั้น ๆ
8. ให้พระสงฆ์ทุกองค์ช่วยกันส่งเสริม และให้การสนับสนุนกิจการโรงเรียนเต็มกำลังความ สามารถ (ฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ : แผนพัฒนาการศึกษา พ.ศ. 2530-2532 : 3)

ความสำคัญของปัญหา

โรงเรียนคาทอลิก ได้จัดการศึกษามาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ตั้งแต่สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (มาร์ติน ประทีป โกมลมาศ 2517 : 113) โดยพยายามให้การอบรมศึกษาแก่เด็กและเยาวชนของชาติให้เจริญก้าวหน้า เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคตเพื่อเป็นการเสริมสร้างสังคมและประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าและพัฒนามากยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานด้านต่าง ๆ ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพประกอบด้วยรายงานของฝ่ายการศึกษา อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ (ฝ่ายการศึกษา 2529 : 110-111) ได้พบปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนคาทอลิก อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ โดยสรุปได้ดังนี้ คือ

การวางแผน การกำหนดแผนงานและโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน ส่วนใหญ่ดำเนินงานโดยผู้บริหารโรงเรียนหรือคณะกรรมการบริหารโรงเรียน โดยที่ครูผู้สอนมิได้มีส่วนร่วมในการวางแผนงาน ทำให้ครูผู้สอนไม่สามารถปฏิบัติตามแผนที่ผู้บริหารได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ การอธิบายถึงแผนงานต่าง ๆ ยังไม่ชัดเจน ทำให้การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้เท่าที่ควร การวางแผนมิได้ปฏิบัติให้ครบวงจร ขาดการประเมินผล และการปรับปรุงแผนให้ดียิ่งขึ้น หรือให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

การจัดองค์การ การกำหนดโครงสร้างการบริหารงานโดยทั่วไปยังไม่ชัดเจน ไม่เอื้ออำนวยในการปฏิบัติงานเท่าที่ควร การกำหนดขอบเขต อำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบ และสายการบังคับบัญชาไม่ชัดเจนเท่าที่ควร ขาดการชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ ให้กับผู้ปฏิบัติงานในฝ่าย/หน่วยงานต่าง ๆ อย่างทั่วถึง

การบริหารบุคคล การจัดผู้บริหารหรือครูใหญ่ให้เข้ามารับตำแหน่งผู้บริหารของโรงเรียนยังไม่มีเตรียมผู้บริหารในการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน ส่วนในด้านครูผู้สอนนั้น การสรรหาบุคลากรเข้ามาปฏิบัติงาน ยังไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน/บุคลากรที่รับเข้ามานั้น ขาดความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานเท่าที่ควรเพราะรับเข้ามาไม่ตรงกับสาขาวิชาที่ตนได้เรียนรู้ หรือมีความถนัด หรืออาจจะเป็นเพราะว่า "การสรรหา

บุคลากรนั้น ไม่ได้คุณสมบัติครบตามที่ต้องการ" (ชนะ ธนสมบูรณ์ 2526 : ฉ) การได้มาของบุคลากรขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของผู้บริหารแต่เพียงผู้เดียว การพัฒนาบุคลากร ยังขาดการพัฒนาบุคลากรในด้านวิชาการต่าง ๆ เพื่อที่จะให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การอำนวยการ หรือการสั่งการนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการสั่งการด้วยวาจา โดยที่มีได้มีลายลักษณ์อักษรที่เขียนไว้อย่างชัดเจน บางแห่งจะติดประกาศที่บอร์ดเพื่อให้ครูได้ทราบ แต่ไม่มีการอธิบายหรือชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ จึงทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตรงตามที่ต้องการ การสั่งการยังคงคลุมเครือไม่ชัดเจน การมอบหมายงาน หรือตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ นั้น มิได้มอบหมายอำนาจให้ด้วย จึงไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การประสานงาน ในแต่ละฝ่ายขาดการประสานงานซึ่งกันและกัน การติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างไม่มีที่ติ ไม่มีการแจ้งให้ทราบในแต่ละฝ่ายกำลังปฏิบัติงานในเรื่องใด อย่างไร ทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างล่าช้า หรือไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

งบประมาณ ขาดการวางแผนเกี่ยวกับการจัดงบประมาณ ส่วนใหญ่มักจะไม่มีกำหนดงบประมาณที่แน่นอนในแต่ละโครงการ ขาดการคาดการณ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับรายรับรายจ่ายในแต่ละปี

จากรายงานเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนคาทอลิก อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ดังกล่าว แสดงถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารโรงเรียน จึงเป็นแรงจูงใจให้ผู้วิจัยทำการศึกษารายงานเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาในกระบวนการบริหารโรงเรียนคาทอลิก อัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร เพื่อที่จะนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนากระบวนการบริหารโรงเรียนคาทอลิกให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการบริหารโรงเรียนคาทอลิก
อัครสังฆมณฑล กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคาทอลิก อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจำนวน 13 โรงเรียน

2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร โดยอาศัยกรอบแนวความคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารของ กุลิก (Gulick 1937 : 13) ซึ่งมีอยู่ 7 ด้าน คือ การวางแผน การจัดองค์การ การบริหารบุคคล การอำนวยการ การประสานงาน การรายงาน และงบประมาณ เป็นกรอบในการวิจัย

คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียนคาทอลิก อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ หมายถึง โรงเรียนเอกชนฝ่ายคริสตศาสนาโรมันคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ และอยู่ภายใต้การดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ทางการบริหารในโรงเรียน ได้แก่ผู้จัดการซึ่งเป็นผู้ที่มีอำนาจสูงสุดในการบริหารโรงเรียน และครูใหญ่ ซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารฝ่ายวิชาการ และรับมอบหมายงานต่าง ๆ จากผู้จัดการ

ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่สอน และมีได้ดำรงตำแหน่งทางการบริหารของโรงเรียน

กระบวนการบริหาร หมายถึง กระบวนการบริหารทั้ง 7 ด้านของ กุลิก (Gulick 1937 : 13) มีดังนี้คือ

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การวางแผนทางการปฏิบัติงานรวมทั้งวิธีการปฏิบัติงานตามแนวทางนั้น ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่วางไว้

2. การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การจัดทำโครงสร้างแบบเป็นทางการของอำนาจหน้าที่ การสั่งการ ซึ่งใช้ในการจัดแบ่งการกำหนด และการประสานงานของหน่วยงานย่อย ๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้

3. การบริหารบุคคล (Staffing) หมายถึง การจัดการด้านบุคลากรทั้งหมด ตั้งแต่การรับเข้าทำงาน การฝึกอบรม และการรักษาสภาพการณ์ทำงานให้ดี ตลอดจนการให้พ้นจากงาน

4. การอำนวยการ (Directing) หมายถึง การดำเนินการในการตัดสินใจ และสั่งการให้กิจการต่าง ๆ ดำเนินไปอย่างมีระเบียบแบบแผน ทั้งในลักษณะทั่วไป และในลักษณะเฉพาะ รวมทั้งให้คำแนะนำ

5. การประสานงาน (Co-ordinating) หมายถึง การร่วมมือกันในการปฏิบัติงานในส่วนต่าง ๆ ให้ประสาน สอดคล้อง และกลมกลืนกัน

6. การรายงาน (Reporting) หมายถึง การจัดทำบันทึก การรายงาน และการตรวจสอบ

7. การงบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การจัดสรรงบประมาณ ในรูปของการวางแผนการเงิน การทำบัญชี และการควบคุมการเงิน

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ผลของการวิจัยจะเป็นแนวทางให้โรงเรียนคาทอลิกอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ได้แก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อคณะกรรมการฝ่ายการศึกษาของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในการที่จะแสวงหาแนวทางที่จะพัฒนากระบวนการบริหารโรงเรียนคาทอลิก ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารจำนวน 19 คน ซึ่งมีตำแหน่งเป็นผู้จัดการและครูใหญ่ และกลุ่มครูผู้สอน จำนวน 779 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ผู้จัดการและครูใหญ่โรงเรียนคาทอลิก อัครสังฆมณฑล กรุงเทพฯ ระดับมัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร รวมทั้งสิ้น 13 โรงเรียน ใช้ประชากรทั้งหมด โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 19 คน (เนื่องจากมีโรงเรียน 7 โรงเรียนที่ผู้บริหารมีตำแหน่งเป็นผู้จัดการและครูใหญ่ ในบุคคล คนเดียวกัน)

กลุ่มครูผู้สอน ได้แก่ครูผู้สอนในโรงเรียนคาทอลิก อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ระดับมัธยมศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 13 โรงเรียน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้จำนวน 260 คน จากจำนวนประชากรทั้งสิ้น 779 คน การสุ่มตัวอย่างนี้ใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan (1970 : 607) รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 279 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ประเภท คือ แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง แบบสอบถาม และ การวิเคราะห์เอกสาร

2.1 แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง ใช้สำหรับผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้รับ

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และปัญหาตามกระบวนการ

บริหารงานของกฤติ

2.2 แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนในโรงเรียนคาทอลิก แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ในเรื่อง เพศ อายุ อายุการทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน วุฒิทางการศึกษา ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาตามกระบวนการบริหารงานทั้ง 7 ด้านของกฤติ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า

2.3 การวิเคราะห์เอกสาร โดยจะวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารโรงเรียนได้แก่ นโยบาย และวัตถุประสงค์ของโรงเรียน แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2529 ปฏิทินโรงเรียนประจำปีการศึกษา 2529 แผนภูมิโครงสร้างการบริหารโรงเรียน คู่มือครู ระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของโรงเรียน รายงานการประชุม ใบประเมินผลประจำปี

การสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามได้มาจากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับกระบวนการบริหารโรงเรียน

การแก้ไขแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามขึ้น แล้วเสนอขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นจึงนำมาปรับปรุงแก้ไข และนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้สัมภาษณ์กลุ่มประชากรผู้บริหาร ส่วนแบบสอบถามนำไปสอบถามกลุ่มตัวอย่างประชากรครูผู้สอน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์กลุ่มประชากรด้วยตนเอง

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยเป็นผู้จัดส่งและรับแบบสอบถามกลับคืนมาด้วยตนเอง

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ผู้วิจัยเป็นผู้รวบรวมเอกสารจากโรงเรียนด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะวิเคราะห์เป็นรายข้อ และนำเสนอในรูปของการบรรยาย

4.2 ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจะวิเคราะห์เป็นรายข้อ และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

4.3 ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารจะวิเคราะห์เนื้อหา จัดหมวดหมู่และนำเสนอโดยการบรรยาย

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้รับการสัมภาษณ์ และตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

5.2 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการบริหารจากแบบสัมภาษณ์ โดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

5.3 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงาน จากแบบสอบถาม โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สูตรหาค่าร้อยละ

$$\text{ค่าร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

สูตรหาค่าเฉลี่ย (\bar{X})

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ \bar{X} หมายถึง คะแนนเฉลี่ย

$\sum fx$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N หมายถึง จำนวนผู้ให้ข้อมูล

สูตรหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

เมื่อ $\sum fx$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum fx^2$ หมายถึง ผลรวมของกำลังสองของคะแนนทั้งหมด

N หมายถึง จำนวนผู้ให้ข้อมูล

(ประคอง กรรณสูตร 2522 : 41,51)

ลำดับชั้นในการเสนอข้อมูลการวิจัย

บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย คำนียามที่ใช้ในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

บทที่ 2 ข้อเขียน เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กล่าวถึงแนวคิดที่เกี่ยวกับกระบวนการบริหารการศึกษา สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารโรงเรียนคาทอลิก อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารการศึกษา

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีรวบรวมข้อมูล วิธีวิเคราะห์และการเสนอข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ตลอดจนข้อเสนอแนะในการวิจัยในอนาคต